

**ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА**

**62.
МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
16.03-02.04.2023
РУСЕ, БЪЛГАРИЯ**

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

MARCH MUSIC DAYS

**62.
INTERNATIONAL FESTIVAL
16.03-02.04.2023
RUSE, BULGARIA**

**RUSE MUNICIPALITY
MINISTRY OF CULTURE**

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

62. Международен фестивал *МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ*

Русе, 16 март – 2 април 2023

Струнен квартет *ФРОШ*

Негина Стоянова

цигулка

Петя Димитрова

цигулка

Мария Вълчанова

виола

Теодора Атанасова

виолончело

Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000890891

28.03 вторник, 19 ч.

Доходно здание

491832

ПРОГРАМА

ВАСИЛ КАЗАНДЖИЕВ

1934

Струнен квартет № 9

фестивална премиера

КАРОЛ ШИМАНОВСКИ

(1882 – 1937)

Струнен квартет №2, оп.56

Moderato

Vivace scherzando

Lento

РОБЕРТ ШУМАН

(1810 – 1856)

Струнен квартет оп.41 №3, ла мажор

Andante espressivo/Allegro molto moderato

Assai agitato

Adagio molto

Finale: Allegro molto vivace

На кuartет „Фрош“ – с възхита и благодарност е написал на титулната страница на своя **Девети струнен кuartет** големият български композитор и диригент **Васил Казанджиев**. Под посвещението е изписана датата 14 януари 2020.

Деветият кuartет на Васил Казанджиев имаше своята концертна световна премиера на 11 януари 2021, след онлайн премиера, предизвикана от ковид-затварянето, която се състоя през май 2020. Кuartетът е с времетраене около 15 минути, върви нацяло, в една част, но както и в предишни композиции на Казанджиев в жанра, тук се открояват няколко дяла. Започва с бавно, тържествено по характер, въведение в строга изразителна интервалика, с пластична мелодика. Следва по-активен в темпото дял, с водеща линия на виолончелото и с темброво напластяване от останалите инструменти. И тук композитoрът прави впечатляващи звукови открития – сонорната страна на творбите му винаги е била централна за него. Формира се съгъстен сонорен пласт от глисанди, пицикати, тремоли, кратки реплики – с нарастване, което стига до някакъв тип звуков хедонизъм, чието постепенно успокоение завършва втория дял. Виолата въвежда адажиото, монологът ѝ, в съгласие с виолончелото звучи протяжно, ламентозно. Красивата, полифонично изградена, сякаш безмензурна мелодия разгръща пространство, в което се заражда поредното активно движение със съгъстяване на звукотембровите предложения в задъхано скоростно движение. Финалната фаза-епилог резюмира в кратки щрихи и елементи от началото на творбата основни поанти в нейната структура.

Струнен кuartет *Фрош* отдавна е усвоил великолепно музикалния език на композитора; не случайно от четвъртия си кuartет Казанджиев им посвещава всяка своя следваща творба. В късния си творчески период композитoрът откри отзивчивостта, способността и енергията на състава и това сътрудничество очевидно е сериозен импулс за него.

Големият полски композитор **Карол Шимановски** е автор на два струнни кuartета. **Вторият** е написан за участие в композиционен конкурс на Обществото

за камерна музика във Филаделфия. Творбата не печели конкурса. Победители са Бела Барток с Третия си струнен квартет, както и Алфредо Казела със Серада за пет инструмента. Шимановски не харесвал много квартета си и не бил изненадан.

Над заглавните редове на партитурата композиторът е изписал посвещение *На д-р Олгирд и Юлия Соколовски*, които са негова приятелска семейна двойка от Закопане. Квартетът започва с извънредно деликатното, дори крехко звучащото движение в средните гласове в пианисисимо, което съпровожда тема, изложена в първи цигулки и виолончели. Първата част е експресивна, с приказна, мистериозна красота. Скерцозната втора част, която започва веднага (*attacca*), съчетава рондо с вариации, но изричането на тази формална особеност не подсказва мощната инструментална инвенция на композитора – най-вече в мелодичния строй на ансамбъла и щриховата му специфика, както и интензивната смяна на характера на музикалното движение. Меланхоличната трета част е изградена основно върху двойна fuga, която стига до катарзисна кулминация.

Квартетът е предизвикателство пред изпълнителите с колорита си, със сложната инструментална ансамблова лексика, с изненадващите промени във фактурата, с внезапните и различни по характер контрасти в изграждането на музикалната структура.

Първото изпълнение на творбата е на 14 май 1929 във Варшава. Изпълнители са музикантите от Варшавския струнен квартет. Сложната фактура и музикалната проблематика на произведението са причина той да не се изпълнява така често, както други творби на композитора. Малко са и българските ансамбли, които показват великолепните качества на тази творба.

През 1842 Роберт Шуман създава три струнни квартета. Идеята да се насочи към този жанр се ражда порано и затова свидетелстват писма на композитора от 1838. А през 1839 той пише на Клара Вик, че е започнал работа върху два струнни квартета: *На теб мога да кажа, че започнах добре като Хайдн, но просто не ми стига времето и нямам покой*. Но в тази година той

завършва *Детски сцени, Крайслериана, Виенски карнавал*. Кое то идва да подсказва, че по отношение на квартетния жанр все още е имал известни съмнения. Разбира се Шуман е познавал класическата и съвременната му квартетна литература (ярко свидетелство за това са неговите рецензии за камерни концерти в *Гевандхаус*). През пролетта на 1842 той решава да продължи с опитите си в жанра, като за целта в продължение на два месеца изучава много сериозно квартетите на Моцарт и Бетовен.

Трите квартета на Роберт Шуман, оп.41 са написани през юни и юли 1842. Най-напред те били просвирени в дома на цигуларя Фердинанд Давид, който бил примариус на струнен квартет *Гевандхаус*, а също и концертмайстор на оркестър *Гевандхаус* в Лайпциг, чийто музикален директор тогава (или както е била определяна тогава длъжността *Гевандхаус-капелмайстор*) бил Феликс Менделсон. Квартетите на 32-годишния Шуман били оценени високо и особено щедър в оценките си бил Менделсон – не случайно и трите квартета са посветени на него. По-късно, през 1847 Шуман ще напише: *Все още считам квартетите си за най-добрите произведения от ранния ми период...*

Най-завършен и най-сложен композиционно от квартетите на Роберт Шуман е **Третият струнен квартет**, оп. 41 №3 в ла мажор. Неговата четиричастна структура е близка по мащаб до симфоничната форма. Започва с бавно въведение от седем такта, с мигновено завладяващо лирическо настроение на началния мотив, с изразителни паузи-дихания и финалното подчертаване само на квинтата от мотива, която привлича вниманието като недовършена реплика. Но тя иницира движението в началото на бързия дял на частта, с две теми с широко мелодическо разположение. Забележително е скерцото (втората част) на творбата, една рядко чувствена амалгама от идилични настроения – във формата на тема с четири вариации, които градират емоционалното напрежение в частта. *Бурен, енергично силен епизод* – така определя Чайковски четвъртата вариация. Бавната част внася атмосферата на лирическа идилия, в която се прокрадват сенчести настроения. Контрастен по настроение е финалът на

квартета, в който доминира предпочитаният от Шуман точкуван ритъм (да си спомним финала на Симфонични етюди).

Струнен квартет *Фрош* е създаден през 2007 в София. Започва концертната си дейност с ежегодно участие в цикъла от концерти на БНР – *Солистите* на радиото.

Има реализирани звукозаписи за фонда на БНР на произведения от П. Владигеров, К. Илиев, В. Казанджиев, М. Георгиев, П. Керкелов, Дм. Шостакович, Фр. Шуберт, Х. Волф, А. Шьонберг, А. Веберн, Б. Барток. Съставът участва във фестивалите *Зимни музикални вечери* (Русе), *Ambul* (София), *Звук и връзка* (София), *Софийски музикални седмици*, *Мартенски музикални дни* (Русе,) *Дни на камерната музика* (Габрово), *Аполония*, *Ars Musica festival* (Брюксел), *Варненско лято*, *Зимни музикални вечери* *Проф. Иван Спасов* (Пазарджик).

През април 2008 квартетът получава Втора награда на Международния конкурс за австрийска камерна музика в София. Печели и Първа награда на Академичния конкурс за камерна музика, посветен на Марин Големинов. Квартетът е лауреат на *Кристална лира 2015* в категория *Камерни ансамбли*.

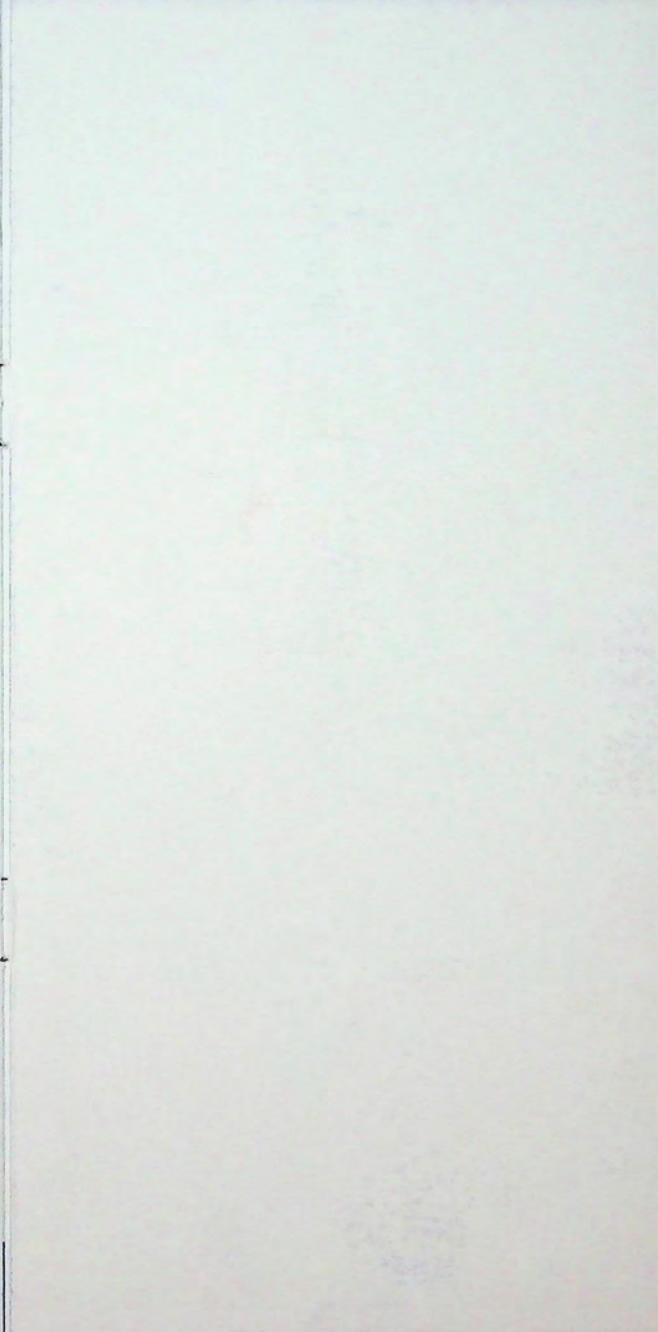
Фрош осъществява редица български и световни премиери на произведения от Джордж Кръмб, Освалдо Голихов, Стив Райх, Тери Райли, Румен Балъзов, Александър Радвилович, Любомир Денев, Васил Казанджиев, Георги Арnaudов, Сюнне Скоуен, Петър Керкелов, Мартин Георгиев, В. Диков, като част от творбите са специално написани за квартета.

Сред значимите проекти на квартета са концерт в *Oslo Concert House*, посветен на българската и норвежката съвременна музика, както и участие в първото издание на фестивала *Musica Nordica* (София). Със съдействието на посолството на Кралство Норвегия съставът планира серия от концерти с всичко написано за струнен квартет от Е. Григ, първият от които се състоя вече в София. Също така *Фрош* работи върху звукозапис на интеграла от 4 струнни квартета на К. Илиев за БНР.

През 2017 *Фрош* има честта да изнесе откриващия концерт от съвместната програма на Българския културен институт в Москва и музея *Чайковски*, посветена на новата българска музика.

В периода януари – юни 2018 квартетът участва в проекта на Софийска филхармония *Музиката на Европа* с два концерта, посветени на Чехия и Великобритания.

Програмата подготви
Екатерина Дочева

A1

оверраз

ОББ
Част от КВС Груп

Duna
RIT

ОБЩЕСТВЕН
ПЕКАРИ
ЕООД

D DUNAV TOURS

11
Dunav Plaza
where the day starts but never

БУЛМАРКЕТ

СТРОИТЕЛ ООД

РУСЕ СКАЛНИ МАТЕРИАЛИ АД

LINAMAR
Power to Perform

Мегахим.

ПОЛСКИ
ИНСТИТУТ
СОФИ

Kultur|lx

Arts Council
Luxembourg

INSTITUT
FRANÇAIS

НАЦИОНАЛНО УЧИЛИЩЕ ПО ИЗКУСТВОТА
„Проф. Веравски Стоянов“ - Русе

Русе
арм
ОБЩЕСТВО РУСЕ ПРАЙМ

EX

RUSE
ART
GALLERY

СТАРБ
ОБЩЕСТВО

БЪЛГАРСКО НАЦИОНАЛНО РАДИО
БНР

БТА

www.bta.bg

БЪЛГАРСКА
НАЦИОНАЛНА
ТЕЛЕВИЗИЯ

БНТ

BULGARIAN
NATIONAL
TELEVISION

L
LIVE
ART TV

ARENA
www.arenamedia.net

РАДИО РУСЕ
МАРИЧКА РАДИО

УТРГО
организатори в Русе

bth

Бряг
ОБЛАСТЕН ВСЕОБЩЕСТВЕН ВЪХ РУСЕ

